

Základní škola a Mateřská škola Antonína Čermáka, Praha 6

9. B

Březová alej ve čtyřech ročních obdobích

Školní rok 2026/2027

Vypracoval: Jana Nováková

Vedoucí učitel absolventské práce Mgr. Petra Dvořáková

Můj projekt

Ráda kreslím a poslední dva roky nejčastěji používám akvarel. Na absolventský projekt jsem nechtěla dělat referát o malířích, ale něco opravdu namalovat. Vybrala jsem si březovou alej u babiččiny chalupy v Lipnici. Vede od chalupy směrem k polní cestě a chodíme tudy skoro pokaždé, když jsme u babičky. Nejvíc se mi vždycky líbila na podzim, kdy jsou bílé kmeny hodně výrazné proti žlutému listí. Napadlo mě proto zkusit stejné místo zachytit ve všech čtyřech ročních obdobích.

Chtěla jsem vytvořit čtyři akvarely přibližně stejného formátu, které budou vedle sebe působit jako jedna série. Nešlo mi o přesné kopírování fotografií. Chtěla jsem sledovat hlavně proměnu barev, světla a atmosféry a zároveň se naučit lépe pracovat s perspektivou aleje, světlými kmeny bříz a s tím, co v obraze můžu zjednodušit.

Výběr místa a první skici

Nejdříve jsem si alej vyfotila z několika míst – z kraje cesty, ze strany a přímo mezi prvními stromy. Nakonec jsem vybrala pohled přímo do aleje. Na fotografii se cesta i dvě řady bříz směrem do dálky sbíhají a místo je díky tomu snadno poznatelné. Při konzultaci jsme řešily, jestli budu pokaždé stát úplně na stejném místě. Rozhodla jsem se držet přibližně stejného bodu a stejného výřezu, i když fotografie samozřejmě nevznikaly přesně ze stejného centimetru.

Obr. 1: Březová alej u babiččiny chalupy v Lipnici – pohled, který jsem si vybrala jako základ celé série. Vlastní fotografie.

Jak se série vyvíjela

Než jsem začala malovat barvou, udělala jsem si několik malých skic tužkou do skicáku. U první jsem nakreslila skoro každý kmen, který byl na fotografii, a výsledek působil přeplněně. V další verzi jsem část stromů vynechala a soustředila se hlavně na rytmus bílých kmenů, cestu a místo, kde alej mizí v dálce. Tuto jednodušší kompozici jsem pak použila jako základ pro obrazy.

Podzimní verze byla první hotový barevný obraz. Použila jsem hlavně okrovou, žlutou a hnědou, ale první pokus byl až příliš sytý a bílé kmeny mezi listím skoro zanikly. Na menším papíru jsem proto zkusila několik směsí barev a ve druhé verzi nechala větší části papíru světlejší. U kmenů jsem se snažila nepoužívat bílou barvu, ale nechat místy prosvítat samotný papír. Výsledek působil vzdušněji a alej byla čitelnější.

Obr. 2: Podzimní verze březové aleje – druhý pokus, ve kterém jsem zesvětlila listí a nechala více vyniknout bílé kmeny.

Zimní obraz byl pro mě obtížnější. Když jsem podle fotografie nechala snít jen jako bílý papír, obraz vypadal nedokončeně. Udělala jsem si proto několik malých zkoušek velmi světlé modré a šedofialové a použila je jen do stínů na cestě a kolem stromů. Víc jsem také zvýraznila tmavé části březové kůry a tenké větve. Právě na zimní verzi jsem nejvíc pochopila, že „bílá“ plocha není ve skutečnosti bez barvy.

Výsledek

Výsledkem projektu jsou čtyři akvarely březové aleje: podzimní, zimní, jarní a letní. Jarní verze je ze všech nejsvětlejší a pracovala jsem v ní s čerstvou žlutozelenou, zatímco u letní jsem měla opačný problém – zelených odstínů bylo tolik, že obraz začal působit jednotvárně. Pomohlo mi některé části ztmavit a jinde nechat světlo mezi listy. Když jsem obrazy položila vedle sebe, bylo vidět nejen střídání ročních období, ale i to, že jsem se postupně přestala snažit fotografii přesně kopírovat.

Obr. 3: Zimní verze březové aleje – sníh jsem nechala převážně jako bílý papír a objem naznačila světlými modrými a šedofialovými stíny.

Obr. 4: Skici a barevné zkoušky – hledání perspektivy aleje, zjednodušení počtu stromů a zkoušení odstínů před samotnou

malbou.

Co jsem si z projektu odnesla

Nejdůležitější pro mě bylo zjištění, že obraz nemusí být přesnou kopií fotografie, aby zachytil konkrétní místo. Na začátku jsem měla pocit, že když nějaký strom vynechám, je to chyba. Postupně jsem začala víc přemýšlet o kompozici, světle a o tom, co je pro charakter aleje opravdu důležité. Také jsem si během roku všímala místa mnohem pozorněji než dřív. Kdybych projekt dělala znovu, jeden obraz bych chtěla namalovat celý přímo venku a porovnat práci podle skutečnosti s malováním podle fotografie.

Zdroje, konzultace a AI

Používala jsem hlavně vlastní fotografie březové aleje, skici a barevné zkoušky. Dívala jsem se také na několik videí o technice akvarelu, hlavně kvůli malbě sněhu, stromové kůry a práci „mokrě do mokrého“. AI jsem využila k vysvětlení názvů některých technik a k návrhu toho, co si při porovnávání čtyř obrazů všimnout. Samotné obrazy, skici ani kompozice jsem pomocí AI nevytvářela.

Poznámka: obrazové materiály v této modelové práci jsou ilustrační. Ve skutečné dokumentaci žák používá především vlastní fotografie, náčrty, grafy, pracovní verze nebo jiné doklady průběhu své práce; převzaté obrázky opatří zdrojem.

Anotace v angličtině

For my project I painted the same birch alley in four different seasons. I used my own photographs, pencil sketches and colour tests before making the final watercolour paintings. During the project I learned to simplify the composition and to work more carefully with light, colours and white areas of the paper. The four paintings show both the changing seasons and the development of my painting.